

Van : Peter Nelemans
Ref : 4008-000-000
Datum : 31 januari 2008
Betreft : **verslag derde nationale helpalendag**

Op 22 januari 2008 heeft de 3^e nationale helpalendag plaatsgevonden in Leidschendam. Dit jaar was de dag georganiseerd door Fugro Ingenieursbureau B.V.

Meer dan 80 betrokkenen bij de houten palen problematiek hebben gebruik gemaakt van de uitnodiging om een aantal interessante presentaties bij te wonen. Dit waren niet alleen mensen uit het vakgebied, maar ook mensen uit de overheid, waterschappen en van belangen verenigingen.

Na een korte introductie van Fugro door Piet van Goudoever, gaf Peter Nelemans van Fugro Ingenieursbureau een korte terugblik op het afgelopen jaar over "de houten heipaal in het nieuws". Opvallend is dat de houten palen problematiek zich niet alleen in de probleem Gemeenten voordoet (vooral Dordrecht is veel in het nieuws geweest), maar dat er ook diverse problemen zijn in Echten (Friesland), Weesp, Amstelveen, Rotterdam, Bunschoten, enzovoort. De impact van een slechte fundering is voor betrokkenen altijd erg groot. Peter Nelemans sloot zijn presentatie af met de stelling "de problematiek met slechte funderingen is een groeiend maatschappelijk probleem en veelal gerelateerd met het grondwater. De Gemeenten zitten in een lastige positie. Aansprakelijkheid / zorgplicht erkennen resulteert in hoge kosten".

René Klaassen van SHR Houtresearch gaf vervolgens een presentatie over aantasting van houten palen onder water. Er is altijd waterdynamiek nodig om het proces in gang te houden. Uit de database van SHR zijn gegevens herleid over de bacteriële aantastingsnelheid voor grenen en vuren houten palen. Tot verrassing van velen worden ook vuren palen bacterieel aangetast. De aantastingsnelheid is weliswaar lager, maar zeker niet verwaarloosbaar. Ook bij vuren is naar verwachting het spinthout gevoeliger voor aantasting dan het kernhout. In de loop van het jaar zal hierover meer bekend worden.

Ook de volgende spreker, Peter den Nijs van Wareco, ging in op de effecten van grondwaterstand op de kwaliteit van palen. Allereerst werd uitgelegd wat de nieuwe Waterwet, die in 2008 is ingegaan, voor mogelijkheden heeft in geval van waterover- en wateronderlast. Daarnaast schetste hij een interessante hypothese wat de effecten kunnen zijn indien door een Klimaatsverandering palen langer droog staan

gedurende de zomer. Dit leidt tot een aanzienlijk kortere levensduur van de houten palen, die zal leiden tot een behoorlijke extra schade aan funderingen, daar funderingsherstel veel eerder zal moeten worden uitgevoerd. Dit kan worden voorkomen door voldoende aandacht voor grondwaterbeheer en daar kunnen we de Grondwaterwet voor gebruiken.

Na de pauze gaf André Opstal van het Ingenieursbureau Gemeentewerken Rotterdam een boeiende voordracht over een proefbelasting van 3 houten palen onder het Stadhuis van Rotterdam. Door een constructieve aanpassing zouden een aantal palen aanzienlijk meer belasting krijgen. Onderzocht is wat het bezwijkdraagvermogen was van deze palen en wat de effecten in vervormingsgedrag zouden zijn. In een heldere presentatie werd verslag gedaan van het onderzoeksprogramma, het krachtenspel van deze palen in de grond en hoe de palen weer onder spanning zijn gezet.

De laatste presentatie van de middag was een duo presentatie. Eerst gaf Han-Peter Boers van Fugro Ingenieursbureau een overzicht welke maatregelen genomen kunnen worden om wateronderlast (droogstand) te voorkomen. Kort samengevat zijn er 2 mogelijkheden: het actief verhogen van de grondwaterstand d.m.v. een pompsysteem en het passief verhogen d.m.v. een waterkerend scherm. Vervolgens gaf Bert van Pelt op een zeer enthousiaste wijze een presentatie van een pilot project, waarbij door middel van een injectie scherm op passieve wijze het grondwater wordt opgehoogd, maar zodanig dat het niet leidt tot een te hoog niveau. Hiermee wordt voorkomen dat de houten palen aan de zijde van de openbare weg een paar weken per jaar droog staan en waardoor de levensduur wordt verlengd. Een innovatieve methode die slechts mogelijk was in samenwerking met de Gemeente Dordrecht.

Daarna was er ruimte voor vragen en discussie waar goed gebruik van werd gemaakt. Er ontstond een levendige discussie over de kennis die bewoners geacht worden te hebben omtrent het grondwaterniveau nabij hun pand. De grondwaterwet stelt dat de gemeente slechts een zorgplicht heeft voor het openbaar gebied. Is het realistisch om van de bewoners/eigenaren te verlangen dat zij kunnen inschatten wat een bepaalde grondwaterstand heeft op de fundering van hun pand? Een andere interessante discussie ging over de levensduur van een houten paal in de situatie dat deze normaal onder water staat. De discussies toonden aan dat het laatste woord nog niet over deze onderwerpen is gezegd. Om die reden is de volgende nationale heipalendag alweer gepland: 20 januari 2009 in Rotterdam.
